

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem Brusem ve věci

žalobce: **Ing. E. K.**, narozen „X“,
bytem „X“,

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2020, č. j. MPSV-2020/63403-916,
sp. zn. SZ/MPSV-2019/110924-916,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 27. 3. 2020, č. j. MPSV-2020/63403-916, sp. zn. SZ/MPSV-2019/110924-916, se **pro vadu řízení zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 109 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 27. 3. 2020, č. j. MPSV-2020/63403-916, sp. zn. SZ/MPSV-2019/110924-916, jímž bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“) ze dne 7. 5. 2019, č. j. 49716/2019/TEP. Tímto rozhodnutím úřad práce žalobci přiznal příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od ledna 2019 s odůvodněním, že žalobce se považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I – lehká závislost ve vztahu k § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá životní potřeby v oblasti orientace, komunikace, osobních aktivit a péče o domácnost.

Žaloba

2. V žalobě žalobce namítal, že závěr žalovaného, že nezvládá pouze základní životní potřeby orientace, komunikace, osobních aktivit a péče o domácnost, je v rozporu s právními předpisy, neboť při posouzení jeho stavu byly zohledněny pouze některé choroby, kterými trpí. Podle žalobce nebyla řádně posouzena jeho mobilita s ohledem na Meniérův syndrom a ischemickou chorobu srdeční, kterou posuzující lékař nevzal vůbec v potaz. Zdůraznil, že v důsledku těchto dvou nemocí je značně omezena jeho schopnost se pohybovat a často potřebuje doprovod, zejména z důvodu prevence před hrozícími pády. Navíc podle žalobce nebylo zohledněno ani postižení levého kolene artrózou IV. stupně. Žalobce konstatoval, že při sociálním šetření nebylo uvedeno, že se jedná o bariérový dům, který má schody do vchodu i do druhého podlaží a úzké točité schody do sklepa. Žalobce dále upozornil na to, že se nemohl účastnit jednání posudkové komise, neboť o tomto jednání nebyl informován, a odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 82/2011, 8 Ads 138/2014 a 5 Ads 80/2016, podle kterých měl být při jednání posudkové komise přešetřen. Pozastavil se také nad délkou řízení.

Vyjádření žalovaného k žalobě

3. Žalovaný ve svém vyjádření trval na tom, že v odvolacím řízení postupoval v souladu s platnými právními předpisy. Vzhledem k tomu, že Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) zasedala v odborném složení za přítomnosti odborníka z oboru fyziatrie a rehabilitačního lékařství, považoval žalovaný vypracovaný posudek za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, na jehož základě bylo možno rozhodnout. Podle žalovaného z podkladové dokumentace vyplývá, že posudková komise mohla předmětný posudek vypracovat i bez účasti žalobce, když si z důvodu maximální objektivity vyžádala i žalobcovu kompletní zdravotní dokumentaci praktického ošetřujícího lékaře, zda nedošlo ke zhoršení zdravotního stavu, což nebylo zjištěno. Žalovaný trval na tom, že posudková komise vycházela z ortopedem udávaného rozsahu pohybu v pravém kolenní a levém hleznu, který neodůvodňuje uznání mobility jako nezvládnuté, když i ze sociálního šetření vyplývá, že žalobce mobilitu zvládá, byť pomalu krok za krokem a za pomoci kompenzačních pomůcek, navíc zvládá měnit polohy a dopravu MHD. Podle žalovaného posudková komise vycházela i z lékařské zprávy ze dne 12. 12. 2019, ve které se nenachází informace o žalobcem tvrzené artróze IV. stupně v levém kolenní. K žalobcově námitce, že při sociálním šetření nebylo uvedeno, v jakém prostředí žije, žalovaný podotkl, že podle záznamu ze sociálního šetření žalobce bydlí sám. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

v patrovém rodinném domě, který není bezbariérový, do patra vede schodiště se zábradlím, je vytápěn plynovým kotlem a v místě bydliště je dobrá dostupnost služeb. I tyto informace podle žalovaného měla posudková komise k dispozici. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Replika žalobce k vyjádření žalovaného

4. V replice ze dne 9. 7. 2020 žalobce uvedl, že se žalovaný nevyjádřil ke zvládání základní životní potřeby mobility při Ménierově chorobě, která sice neovlivňuje mobilitu ve smyslu rozsahu pohybu v kloubech, svalové síly a podobných projevů, ale vliv na schopnost zvládat základní životní potřebu mobility má. Tím se však žalovaný podle žalobce nezabýval a tuto životní potřebu posuzoval výhradně ve vztahu k artróze. Dále žalobce zopakoval, že měl být posudkovou komisí vyšetřen při jejím jednání, a dodal, že posudková komise nezohlednila lékařskou zprávu z prosince 2019, která navíc ještě uvádí, že hybnost pravé ruky je jen 50 %.

Posouzení věci soudem

5. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaný s tím výslovně souhlasil a žalobce nesdělil soudu do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byl ve výzvě výslovně poučen, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
6. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
7. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a to z důvodu vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
8. Základní pravidla pro přiznání příspěvku na péči pro daný případ jsou obsažena v zákoně o sociálních službách. Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách platí, že „[p]říspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.“
9. Z § 9 odst. 4 téhož zákona vyplývá, že „[p]ři hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřiblíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“ V § 9 odst. 5 téhož zákona je stanoveno, že „[p]ro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.“

10. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že „[p]ři posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.“
11. Z § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“) plyne, že „[z]a neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.“
12. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „[p]osouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona ... o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, dostupný na www.nssoud.cz).
13. Žalobce v dané věci podaným odvoláním ze dne 24. 5. 2019 učinil sporným, zda zvládá základní životní potřeby v podobě mobility, stravování a péče o zdraví, vymezené pod písmeny a), d) a h) v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, či nikoli. Tato vyhláška u jednotlivých základních životních potřeb definuje, co se považuje za schopnost tu kterou potřebu zvládat. Z posudku posudkové komise ze dne 2. 3. 2020, který byl vypracován v rámci odvolacího řízení v intencích § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách, soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, za přítomnosti odborníka z oboru fyzické a rehabilitační lékařství a žalobce nebyl jednání osobně přítomen. S ohledem na žalobní námítky, relevantní právní úpravu a judikaturu Nejvyššího správního soudu se zdejší soud zaměřil na skutečnost, zda byl posudek posudkové komise ze dne 2. 3. 2020 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti.
14. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, dostupného na www.nssoud.cz, platí, že „[v] řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona ... o sociálních službách je povinností a v pravomoci odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přeshetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.“ S tímto názorem se zdejší soud plně ztotožňuje a považuje jej za zásadní i pro projednávanou věc.

15. Soud připomíná, že ve správním spisu je založen posudek o žalobcově zdravotním stavu vypracovaný MUDr. I. S. pro Okresní správu sociálního zabezpečení Teplice dne 20. 2. 2012, podle kterého je žalobce těžce zdravotně postižen, jeho zdravotní postižení podstatně omezuje jeho pohybové schopnosti, přičemž v kolonce „platnost do“ je uvedeno „trvale“. Ze záznamu o sociálním šetření ze dne 16. 1. 2019 vyplývá závěr, že žalobce je omezen v oblasti komunikace, tělesné hygieny, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost. Podle posudku o žalobcově zdravotním stavu vypracovaného pro Okresní správu sociálního zabezpečení Teplice MUDr. J. H. dne 8. 4. 2019 pak byly jako nezvládnuté základní životní potřeby stanoveny b) orientace, c) komunikace, i) osobní aktivity a j) péče o domácnost. K tomuto závěru dospěla i posudková komise v posudku ze dne 2. 3. 2020, ze kterého vycházel žalovaný při vydání žalobou napadeného rozhodnutí: Posudková komise však ve zmíněném posudku dostatečně nevysvětlila, proč na rozdíl od závěrů sociálního šetření nebyly žalobci zohledněny jako nezvládnuté životní potřeby tělesná hygiena a péče o zdraví a z jakého důvodu nebyla žalobci uznána jako nezvládnutá životní potřeba mobility, ačkoli jím předložené posudkové zhodnocení ze dne 20. 2. 2012 dokládá, že žalobce má s mobilitou potíže. K těmto rozporům se posudková komise naprosto nijak ve svém posudku nevyjádřila, proto v tomto směru považuje soud posudek posudkové komise ze dne 2. 3. 2020 za nedostatečně odůvodněný. Soud zdůrazňuje, že popsané rozpory mezi závěry posudkové komise a zjištěními plynoucími ze sociálního šetření a posudku ze dne 20. 2. 2012 by posudková komise mohla odstranit tím, že by při svém jednání žalobce přímo osobně vyšetřila.
16. Tomuto závěru soudu odpovídá i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44, dostupný na www.nssoud.cz, podle kterého „*[p]římé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí by v řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu.*“ Krajský soud v Ostravě k tomu v rozsudku ze dne 23. 7. 2015, č. j. 20 Ad 34/2015-26, doplnil, že „*[t]aková okolnost případu, která vyžaduje přímé vyšetření žalobkyně posudkovými orgány, by bezesporu připadala do úvahy při odlišnosti posouzení schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby. Tyto odlišnosti mohou být vyjádřeny v rozdílném hodnocení sociální pracovnící oproti názoru posudkového orgánu nebo rozdíly popsané odbornými lékařskými nálezy.*“ Obdobná situace nastala podle zdejšího soudu i v projednávané věci.
17. S ohledem na uvedené rozpory mezi závěry sociálního šetření ze dne 16. 1. 2019, posudku ze dne 20. 2. 2012 a závěry posudků vypracovaných ve správním řízení má soud za to, že z důvodu absence vlastního osobního přeshetření žalobce posudkovou komisí nelze považovat posudek posudkové komise za úplný a přesvědčivý. V důsledku toho pak soud shledal, že žalovaný při vydání žalobou napadeného rozhodnutí vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. V této skutečnosti spatřuje soud vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

18. Soud proto uzavírá, že žalobu vyhodnotil jako důvodnou a napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro vadu řízení zrušil. Soud současně v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. Žalovaný tak v dalším řízení odstraní vady řízení spočívající v neúplnosti a nepřesvědčivosti posudku posudkové komise.
19. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení v celkové výši 109 Kč, což odpovídá zaplacenému poštovnému (55 Kč za zaslání žaloby a 54 Kč za zaslání vyjádření dne 9. 7. 2020). Jiné náklady řízení žalobce nahradit nepožadoval, ani mu podle obsahu spisu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 21. srpna 2020

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.